

Началото на римското владичество въ Балкана. Сломянето на тракитѣ и въпросътъ за Кабиле.

Римлянитѣ за пръвъ пжтъ нагазватъ Тракия прѣзъ врѣме на похода си срѣщу Антиохуса Сирийски (190 г. пр. Хр.) Македонския царь Филипъ V, принуденъ още въ 196 г. да я опразни, мжно се примирявалъ съ загубването на тая богата страна. До колко македонското владичество е слабѣяло въ Тракия се види и отъ това, че прѣзъ 183 г., при опита на сжщия царь да прѣзавладѣе Пловдивъ, той билъ изгоненъ тамъ отъ одризитѣ. Послѣдниятъ фактъ говори още и за боравенето на одризитѣ, съ сжщински огнища въ днешна юго-източна България и Одринско, въ довольно далечни на тѣхъ краища, които промѣнчиво сж били ту въ тѣхни ржцѣ, ту въ тия на беситѣ. Прѣзъ 181 год. Филипъ V се опиталъ наново да подчини тракитѣ и се подвизавалъ на неизвѣстно кой отъ Хемскитѣ „върхове“, дѣто издигналъ храмъ на слънцето или по-скоро надгробенъ кръстъ на македонското владичество въ Тракия. (Плиний загатва за Хемско заселище на „връхъ“, нарѣчено *Aristaeum*. Ср. *Ortelius* въ *Bertius, Theatri geogr. veteris*, 1619). Вече въ 148 г. Римъ туря край на македонското царство за да си отвори пжтъ къмъ самитѣ траки, които до това врѣме сж били негови съюзници. Промежутъкътъ до падането на послѣднитѣ, повидиму затишие, занимава ни съ вжтрѣшни борби между одризиди и бесиди, очевидно по силата на римското *divide et impera*. Римъ, неравенъ зритель на тракийската самоизтрѣба, дочаква прицѣлния моментъ за да тури начало на новъ периодъ отъ мускули и гений.

Пръвъ зачева борбата Руфусъ съ скордиди и трибали (100—109 г. пр. Хр.), която била прѣхвърлена отсамъ Балкана отъ Апий Клавдий и М. Лукулъ. Борбата е била усилна и жестока. Дарданитѣ и тракитѣ били покорени слѣдъ осемгодишни борби (78—71 пр. Хр.), въ която падналъ Апий Клавдий въ Родопитѣ, — загуба, наваксана съ триумфа на Кай Скрибони Курионъ. М. Лукулъ покорилъ бесидѣ въ гориститѣ имъ планини, слѣдъ което и одризитѣ, взелъ града Ускудама (днесъ Одринъ) и грѣцкитѣ колонии при Черно море. (*Eutropius*, VI, 2 и 10; *Mommsen, Röm. Geschichte*, III, 284, второ издание). Подробности за мар-